

opusdei.org

Prelatovo razmatranje: „Ecce Homo“

Donosimo treće u nizu od četiri razmatranja monsignora Fernanda Ocáriza o značenju Velikog tjedna. U ovom dijelu promatramo Krista mučenika, koji se čini krhkim pred ljudima.

8.04.2020.

Liturgija Velikoga petka dovodi nas izravno pred veliko otajstvo Križa Isusa Krista.

U Evanđelju promatramo Gospodina u Getsemaniju, kojeg je uhitila kohorta predvođena Judom; vidimo kako Ga vode velikom svećeniku Kajfi, a zatim nakon ispitivanja prima nepravedne udarce.

Zatim, u prisutnosti Pilata, narod viče: „Raspni ga, raspni ga!“ (Iv 19, 6); nakon toga je Isus bičevan i okrunjen trnjem.

Ujutro na Veliki petak Pilat izvodi Isusa, mučena i ponižena, pred narod, govoreći: *Ecce Homo*, „evo čovjeka“ (Iv 19, 5). Nekoliko sati nakon toga će biti raspet.

Na jednoj glasovitoj slici od Tiziana – *Ecce homo* - može se vidjeti Isusa, okrvavljenog kao čovjeka, ali koji ipak blista svojim božanstvom i ljepotom. Bog je želio postati vidljiv također i kroz svoju ranjivost.

U patnji i možda zamračenosti mnogih ljudi koji trpe u svijetu (sada

također zbog pandemije koronavirusa) možemo promatrati izbičevanog i trnjem okrunjenog Krista. Sveti Ivan Pavao II. je to komentirao ovako: „To je čovjek, čitav čovjek, svaki čovjek u svojoj jedinstvenoj i neponovljivoj biti, kojeg je Bog stvorio i otkupio (...) *Ecce homo...!*“.

Istina je da trpimo zajedno i ima toliko dokaza solidarnosti u kojima se to vidi, ali na kraju bol osjeća svaki pojedinac, sam s Bogom.

Osamljenost Isusa pred narodom podsjeća na bolesnike koji zbog sadašnje izolacije umiru bez rastanka sa svojom obitelji i na druge koji trpe bolest sami. Isus je pred narodom također iskusio samoću. Njegov poklik na Križu („Zašto si me ostavio?“) možda je počeo prije toga mirnom šutnjom onoga *Ecce homo*.

Krist kojeg je Pilat izveo pred narod također je ikona zlostavljanog

ljudskog dostojanstva. Ima jedna otajstvena Božja prisutnost u trpljenju svakoga čovjeka. U nevinom koji trpi zbog prirodnih katastrofa ili zbog ljudske nepravde, ali također kada trpimo zbog sebe samoga, uglavnom zbog svojih grijeha. Molimo Gospodina da nam pomogne i da nas spasi. On snosi sve posljedice ljudskih grijeha. On je naša nada.

Isus, izranjen i blag, također je kao zrcalo u kojem vidimo sebe. Bog koji je ljubav vidi se u ranama Krista koji trpi.

Posebna prisutnost Božja prati također onoga koji se bezinteresno predaje drugima, jer „gdje je samilost i ljubav ondje je Bog“: *Ubi caritas et amor, Deus ibi est!* Vidjeli smo mnogo žena i muškaraca koji su kao dobri samaritanci, Isusov lik, u bolnicama, u staračkim domovima i u obiteljima. Uvjereni smo da individualizam i

korist nemaju zadnju riječ. U društvu koje je naizgled samodostatno Duh Božji skriven je u mnogim ljudima. Na jedan ili drugi način Bog je uvijek prisutan u povijesti i iznova je obogaćuje ljubavlju.

Lik *Ecce homo* može nam pomoći da budemo više svjesni da smo nestalni i često bespomoćni pred mnogim događajima, kao što nas je podsjetio Papa – na praznom trgu Svetoga Petra – kad nam je govorio o onoj oluji koja otkriva našu lomljivost. Kad priznamo tu istinu o sebi samima, to nam može pomoći da obnovimo svoj odnos s Bogom i s drugima.

U Evandjelju stoji dalje kako Isus uzima drvo, oduzimaju mu odjeću i čini se i njegovo dostojanstvo. U trenutku pribijanja Gospodin upravlja Bogu ove riječi koje potječu iz jednog psalma: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?“ (Mt 27, 46).

Čemu ta čitava patnja? Zašto Križ?

Iako ne možemo razumjeti sve, pribijanje na križ nam otkriva da ondje gdje se čini da je samo slabost, Bog pokazuje svoju moć bez granice; gdje vidimo neuspjeh, poraz, nerazumijevanje i mržnju, upravo tu nam Isus otkriva veliku moć Božju: preobraziti Križ u izraz Ljubavi i Pobjede.

U Poslanici Hebrejima čitamo da u drvu nalazimo Prijestolje milosti da primimo milosrđe (ups. *Heb* 4, 16).

Takav je bio život jednog pogubljenog uz Krista na Kalvariji. „Dobri razbojnik“ je iskusio kako se Križ Isusov pretvara u mjesto na kojem se prašta i ljubi: „Danas ćeš sa mnom biti u Raju“, kaže mu Gospodin (*Lk* 23, 43). Na Križu čujemo riječ „Raj“.

Križ i raj. Od sredstva za mučenje, okrutnost i porugu, Križ se pretvara

u sredstvo spasenja, u simbol nade; pretvorio se u očitovanje beskrajne i milosrdne ljubavi Božje. Sveti Josemaría kaže da na putu prema Križu vidimo kako se Krist „predaje smrti u punini slobode Ljubavi“.

Gledati na Raspetoga znači promatrati našu nadu.

I mi ga možemo promatrati, uzevši jedno raspelo u svoje ruke kako bismo jednostavno gledali Gospodina. Papa Franjo nas je pozvao da „dozvolimo da nas on gleda u trenutku kada on daje život za nas i privlači nas sebi. Raspelo nam ne govori o porazu i neuspjehu; paradoksalno nam govori o jednoj smrti koja je život, jer nam govori o ljubavi, a on je utjelovljena Ljubav Božja, a Ljubav ne umire, još više: Ona pobjeđuje zlo i smrt. Onaj koji dozvoli da ga raspeti Isus gleda ponovno je stvoren i postaje „novo stvorenje““.

Koliko nade nam u ovim trenucima može dati pogled na Raspelo! Može to biti isto ono Raspelo koje imamo u svojoj sobi ili na drugom mjestu u kući. Zadržavamo se u šutnji, pokazujemo mu svoje unutarnje rane, svoj umor i svoje brige, te ih stavljamo u njegove ruke.

Tako kušamo pretvorbenu moć Ljubavi Božje koja na Križu grli slabost i ispunja je nadom. A također se i mi pretvaramo u konkretan znak ljubavi Božje: u svojoj obitelji, među prijateljima i svugdje gdje se krećemo... U svakom od ovih „mjestâ“ možemo biti konkretan znak nade ako se sjedinimo s Isusom na Križu i s Njim rastvorimo ruke prema drugima.

Na Veliki petak na poseban način zahvaljujemo za božansko milosrđe koje dobivamo u sakramentu Pokore. Upravo u ovo vrijeme, u korizmi i u Velikom tjednu, kada ima više

molitve i pokore, mnogi ljudi po cijelom svijetu ne mogu ići na Ispovijed.

U toj vrlo posebnoj okolnosti Papa nam je pred nekoliko dana savjetovao da ostvarimo ono što kaže Katekizam Katoličke Crkve o djelu skrušenosti^[1]: „Ako ne nađeš svećenika za ispovijed, govori s Bogom koji je tvoj Otac i reci mu istinu: Gospodine, učinio sam ovo i ono i ono... Oprosti mi, i iz sveg srca ga moli za oprostjenje, činom boli i obećaj mu: Ispovjedit ću se kasnije, ali oprosti mi sada“.

Na Veliki petak Crkva upravlja pažnju prema *Lignum Crucis*, drvu Križa. U liturgiji molimo:

„Tvome križu klanjamo se, Gospodine, te hvalimo i slavimo sveto uskrsnuće tvoje, jer evo: drveta radi nastade radost u cijelom svijetu“

Križ širi nadu po cijelom svijetu. Tu vidimo Gospodina raširenih ruku, spremnog da prihvati i izliječi naše slabosti. I tamo vidimo također i Blaženu Djevicu Mariju.

Nakon *Ecce Homo* Tizian je naslikao „Majku Božju žalosnu raširenih ruku“. Godinama su slike bile postavljene jedna uz drugu na istom zidu. Kad u naš život nadode patnja i dok gledamo Isusa, znat ćemo da nas Marija uvijek prati. Nju molimo da nam pomogne ostati uz Križ kako bismo pružili nadu onima koji su pored nas.

.....

[1] Br. 1451 i 1452.

.....

hr-hr/article/prelatovo-razmatranje-
ecce-homo/ (2.04.2026.)